
"Âlem-i İslâmın şecere-i kübrâsının menşei, çekirdeği, hayatı, medarı olan mahiyet-i Muhammediye Aleyhissalâtu Vesselâmın, fevkalâde istidat ve cihazatıyla, âlem-i İslâmiyetin mâneviyâtını teşkil eden kudsî kelimâtı,.." kudsî kelimât ne olabilir?

"Alem-i İslâmiyetin mâneviyâtını teşkil eden kudsî kelimât" ifadesindeki **"kudsî"** kelimeleri dört kelime ile özetleyebiliriz. Bu dört kelime ise *"tehlil, tekbir, tesbih ve tahmid"*dir.

"La ilahe illallah" tehlil, **"Allahu ekber"** tekbir, **"Sübhanallah"**, tesbih, **"Elhamdülillah"** tahmid oluyor.

Bu dört kelam hem İslam'ın hem Kur'an'ın hem de ibadetin özü ve özeti gibidir. Ve bu dört kelamın en haşmetli en derin ve en mükemmel açılımı, hissedilişi ve idraki Hazreti Peygamber Efendimiz (asm)'de tezahür etmiştir. Bu hususa hadislerde şu şekilde işaret ediliyor:

"Şüphesiz Allah'ın en sevdiği söz: 'Subhanallahi ve bihamdihi' demektir."(1)

Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) buyurdu ki:

"Rahmana sevimli olan iki kelime vardır ki, dile hafif ama mizanda ağırdırlar: Subhanallahi ve bihamdihi, Subhanallahilazim."(2)

Hz. Ebû Hüreyre (radiyallâhu anh) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselam) buyurdular ki:

"İki kelime vardır, bunlar dile hafif, terazide ağır, Rahmân'a da sevgilidirler: Sübhânallahi ve bihamdihi, Sübhânallâhi'l-azîm (Allahım seni hamdinle tesbih ederim, yüce Allahım seni tenzih ederim) kelimeleridir."(3)

"... Cennetin toprağı güzel suyu tatlıdır. Cennet'te ovalar vardır.

Buraların dikili ağacı, Sübhanallahi velhamdülillahi vela ilahe illallahu vallahu ekber'dir. (Allah'ı tenzih ederim, hamdolsun Allah'a, Allah'tan başka gerçek ilah yoktur ve Allah en büyüktür)."(4)

"Allah'ın en sevdiği dört söz şunlardır: Sübhanallah , Elhamdulillah, La ilahe illallah ve Allahu ekber. Hangisiyle başlasan sakınca yok."(5)

"Muhakkak ki benim Sübhanallah, Elhamdulillah, La ilahe illallah ve Allahu ekber demem, benim için üzerine güneşin doğduğu her şeyden daha sevimlidir."(6)

Zikir ve ibadetler, hakikatlerin açılmasında ve anlaşılmasında anahtar konumundadırlar. Nasıl insanın maddi azalarındaki potansiyel kabiliyetler, spor ve antrenman sayesinde açılıyor ise manevi azaların hakikatlere ulaşması için de zikir ve ibadetler antrenman vazifesini görüyorlar. Günde beş km koşmak nasıl nefesleri açıyor ise günde beş yüz tesbih ve zikir çekmek de aynı şekilde ilmelyakin ve aynelyakin derecesinde bazı sırların açılmasına vesile oluyor.

Yukarıda izah ettiğimiz dört anahtar kelime genel bir çatıdır; bu çatı altında elbette değişik kudsî kelimeler de bulunuyor. İstiğfar, tazim bunlara örnek olarak verilebilir.

Dipnotlar:

(1) bk. Müslim, Kitabu'z-Zikr.

(2) bk. Buhari; Kitabu't-Tevhid.

(3) bk. Buhârî, Daavât 65, Eymân 19, Tevhîd 58; Müslim, Zikr 31, (2694); Tirmizî, Daavât.

(4) bk. Tirmizi, Daavât, 58.

(5) bk. Müslim; Kitabu'l-Edeb.

(6) bk. Müslim; Kitabu'z-Zikr.